

Genel Mektup: 1146
Türev Araçlar Takas Ekibi

Konu: Vadeli İşlemler ve Opsiyon Piyasası'nda Merkezi Karşı Taraf olunması

İlgili: Bankalar
Aracı Kurumlar

Sayın Genel Müdür,

30.12.2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 77 ve 78 inci maddeleri çerçevesinde Bankamızca hazırlanan İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Takas Yönetmeliği ve İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği Sermaye Piyasası Kurulunun onayları ile sırasıyla 18.07.2013 tarih ve 28711 sayılı ile 14.08.2013 tarih ve 28735 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde, **Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda** gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak Bankamız tarafından Şubat 2014 tarihinden itibaren "merkezi karşı taraf" uygulamasına geçilmesi planlanmaktadır. Söz konusu uygulama ile Bankamız, Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda gerçekleştirilen işlemlerde alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı ise alıcı konumuna geçecek kar/zarar dağıtımında ve fiziki teslimatlarda herhangi bir temerrüt durumunda yükümlülüklerin yerine getirilmesinin sağlanmasında, işlem teminatları ve üyelerimizin garanti fonu katkı paylarının yanı sıra doğrudan Bankamızın sermayesinin de yönetmelik hükümleri çerçevesinde kullanılması söz konusu olacaktır.

Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda gerçekleşen işlemlerde Bankamızca verilecek merkezi karşı taraf hizmeti ile ilgili olarak getirilen önemli görülen yenilikler ve değişiklikler aşağıda ana hatlarıyla özetlenmekte olup Sermaye Piyasası Kurulu tarafından merkezi karşı taraf uygulamasına ilişkin onay sürecinin tamamlanmasını müteakip siz sayın Üyelerimizle bir toplantı gerçekleştirilecek ve Bankamızın merkezi karşı taraf olarak vereceği takas hizmetine ilişkin esasların yer alacağı yönerge ve prosedür ayrı bir Genel Mektup ile sizlere duyurulacaktır:

- Bankamız üyelik türleri "genel" ve "doğrudan" olmak üzere farklılaştırılacaktır. Söz konusu üyeliklere ilişkin temel fonksiyonlar ve üyeliğe ilişkin şartlar, 14.08.2013 tarih ve 28735 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği'nin (Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği) 7 – 10 uncu maddeleri arasında genel hatlarıyla yer almaktadır. Söz konusu üyelik sınıflandırmasına ilişkin olarak, üyelerimizin gerekli hazırlıkları yapmaları ve tercihlerini ortaya koyabilmeleri açısından 01.07.2015 tarihine kadar geçiş süresi öngörülmüş olup, sözkonusu tarihe kadar piyasada belirlenen şartları sağlayan üyeler doğrudan merkezi karşı taraf üyesi olarak takas işlemlerini yapabileceklerdir.
- Bankamız tarafından, Üyelerimize, Bankamız web sitesinde genel esasları yer alan, Bankamız İçsel Kredi Derecelendirme Sistemi çerçevesinde Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda, müşterileri dâhil, alabilecekleri maksimum açık pozisyonlara ilişkin limitler tahsis edilecektir. Söz konusu limitler her bir üyemize Bankamız tarafından özel olarak bildirilecek olup sadece ilgili Üyemize yönelik olacaktır.

4

- Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde, Üyelerimizden işlem teminatları dışında üyelik teminatı da yatırmaları istenecektir. Söz konusu tutar, yukarıda ifade edilen üyelik türleri (genel/doğrudan) itibarıyla belirlenecektir.
- Üyelerimiz sadece bir adet portföy hesabı açabilecek ve portföy işlemlerini bu tek hesap üzerinden gerçekleştirebileceklerdir. Mevcut durumda birden fazla portföy hesabı bulunan üyelerimizin, bu hesaplarına ait pozisyon ve teminatlarını tek portföy hesabı altında toplamaları gerekecektir.
- İşlem teminatlarına konu olabilecek varlıklar yeniden belirlenmiştir. Merkezi karşı taraf uygulaması kapsamında kabul edilecek teminat türleri, nakit Türk Lirası, konvertibl döviz, devlet iç borçlanma senetleri, BIST 30 endeksinde bulunan pay senetleri, Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen kira sertifikaları ve Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören standartta altın ve yatırım fonu katılma belgesi olarak belirlenmiştir. Üyelerimizin işlem teminatı olarak bulundurmaları gereken tutarın minimum % 50'sinin nakit Türk Lirası olmasına karar verilmiştir. İşlem teminatı olarak bulundurulabilecek nakit dışı teminatlar içindeki pay ve hisse yoğun yatırım fonu teminatlarının toplam oranı toplam nakit dışı teminatın %50'sini; bu oranın içerisinde ise her bir payın veya hisse yoğun yatırım fonu katılma belgesinin oranı %20'yi (toplam nakit dışı teminatların %10'unu) aşamayacaktır.
- Garanti fonu uygulamasında üyelerin bir yıl içerisinde yatıracakları katkı payı tutarları düzenleme altına alınmış olup, merkezi karşı taraf uygulaması sonucunda üyelerimizin katkı paylarına başvurulma ihtiyacı doğması halinde, üyelerimizden talep edilecek katkı payı ve ilave katkı payı tutarlarına sınırlama getirilmiştir.
- Yine garanti fonuna ilişkin olarak, katkı payı olarak yatırılacak varlıklar nakit Türk Lirası, konvertibl döviz, devlet iç borçlanma senetleri ve yatırım fonu katılma belgeleri olarak belirlenmiş olup; mevcut durumda teminat olarak kabul edilen "teminat mektupları"na ilişkin olarak ise Yönerge'nin Sermaye Piyasası Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe girmesini müteakip toplam katkı payı içerisindeki maksimum oranının % 25 olarak uygulanması ve ilave veya yeni teminat mektubu yatırılmasına izin verilmemesi; Prosedürün yürürlüğe girmesini müteakip bir sene içerisinde ise tamamen tasfiyesi öngörülmüştür.
- Bankamızın merkezi karşı taraf olması hasebiyle temerrüt esaslarında yenilemeye gidilmiş ve, piyasada yaşanacak bir temerrüt durumunda zararın karşılanması ve paylaşımı konusunda Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği çerçevesinde düzenlemeler yapılmıştır.

Yukarıda da ifade edildiği üzere, Bankamız tarafından verilecek merkezi karşı taraf hizmetine ilişkin esaslara Sermaye Piyasası Kurulu tarafından onay verilmesini müteakip ayrı bir genel mektup ile siz Üyelerimizin bilgilendirilmesi ve süreçte yapılması gereken işlemler konusunda yönlendirilmesi sağlanacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla,

TAKASBANK
İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Sezai BEKGÖZ
Genel Müdür Yardımcısı

Murat ULUS
Genel Müdür
Yönetim Kurulu Üyesi